

Boer en baron

Wie voor een dubbeltje geboren is, wordt nooit een kwartje. Zo luidt althans het gezegde. Toch is het wel eens voorgekomen, al duurde het een paar generaties voor men 'binnen' was. Voor slechts een enkeling was "the American Dream" weggelegd, de spreekwoordelijke carrière van krantenjongen tot miljonair. Een voorbeeld daarvan is de Ospelse familie Horix.

Simon Horix leefde van 1638 tot 1684. Uit zijn huwelijk met Maria Geuns werden zeven kinderen geboren. Horix was boer en woonde in het hart van Ospel. Zijn zoon Johan Simonszoon Horix (geboren in 1670) was een ondernemend type. Het lag voor de hand dat hij als oudste zoon de boerderij zou erven, maar hij koos voor een avontuurlijk leven in het buitenland. Net als andere dorpsgenoten in zijn tijd werd hij actief in de Teutenhandel, in linnenwaren. Vele tientallen handelaren uit de gemeente Nederweert zagen in die tijd vooral in de Duitse regio Kurmainz (die na de Dertigjarige Oorlog in opbouwfase was) kansen om een uitgekiend handelsnetwerk op te zetten. Ver van huis en haard vormden de Nederweertenaren geen kliek maar integreerden zij uitstekend in hun nieuwe omgeving. Op 21-jarige leeftijd kwam Johan Simonszoon Horix vanwege zijn handel terecht in het stadje Eltville, aan de Rijn dichtbij Mainz. Daar werd hij verliefd op een plaatselijke schone. Het stel vestigde zich definitief in Eltville en kreeg twee kinderen. Dochter Maria Margaretha Horix huwde in 1716 met Ospelnaar Johan Stoutemans, linnenkramer van de Waatskamp.

De zoon, ondernemer Johann Anton Horix, zette de handel van zijn vader voort. De business floreerde en in korte tijd vergaarde het gezin veel fortuin. In 1730 kocht Johann het huis 'Zum Rebstock' in Eltville, een huis van stand. Zijn ster rees snel en Horix werd zelfs benoemd tot *Kurmainzischer Kommerzienrat* (een prestigieuze eretitel voor verdienstelijke kooplui). Niet veel later bracht hij het tot schout van Eltville. Voor iemand met

Op deze plek in de kern van Ospel stond de boerderij waar ondernemer Johan Simonszoon Horix in 1670 het levenslicht zag. Foto A. Bruekers.

'buitenlandse' roots een grote eer. De derde generatie Horix verging het nog beter. Johann Baptist Horix werd geboren in 1730 en overleed in Wenen in 1792. Hij schopte het tot hoogleraar in de rechten, vrijmetselaar en later tot rector van de universiteit van Mainz. Verder was hij Geheimraad bij de Rijkshofkanselarij in Wenen. In die tijd werd hij ook geadeld en vanaf toen ging Horix als *Freiherr* (baron) von Horix door het leven. Baron von Horix kreeg een dochter, Magdalena, die in het huwelijk trad met iemand uit de hoogste Rijnlandse kringen: Friedrich Carl Freiherr Greiffenclau von Volrads. De twee zonen van het adellijke echtpaar stierven op minderjarige leeftijd. Daarmee stierf de adellijke tak van de Ospelse familie Horix in 1812 uit.

In drie generaties rees de ster van de familie Horix van boer tot baron. Hoewel zij tot de succesvolste carrière makers uit Nederweert gerekend kunnen worden, is de herinnering aan hen al lang uit het collectieve geheugen verdwenen.

Alfons Bruekers